

KULLASVAARA—TYKKIMÄKI OSAYLEISKAAVA

MAISEMASELVITYS

3.11.2020

KOUVOLAN KAUPUNKI
KAUPUNKISUUNNITTELU

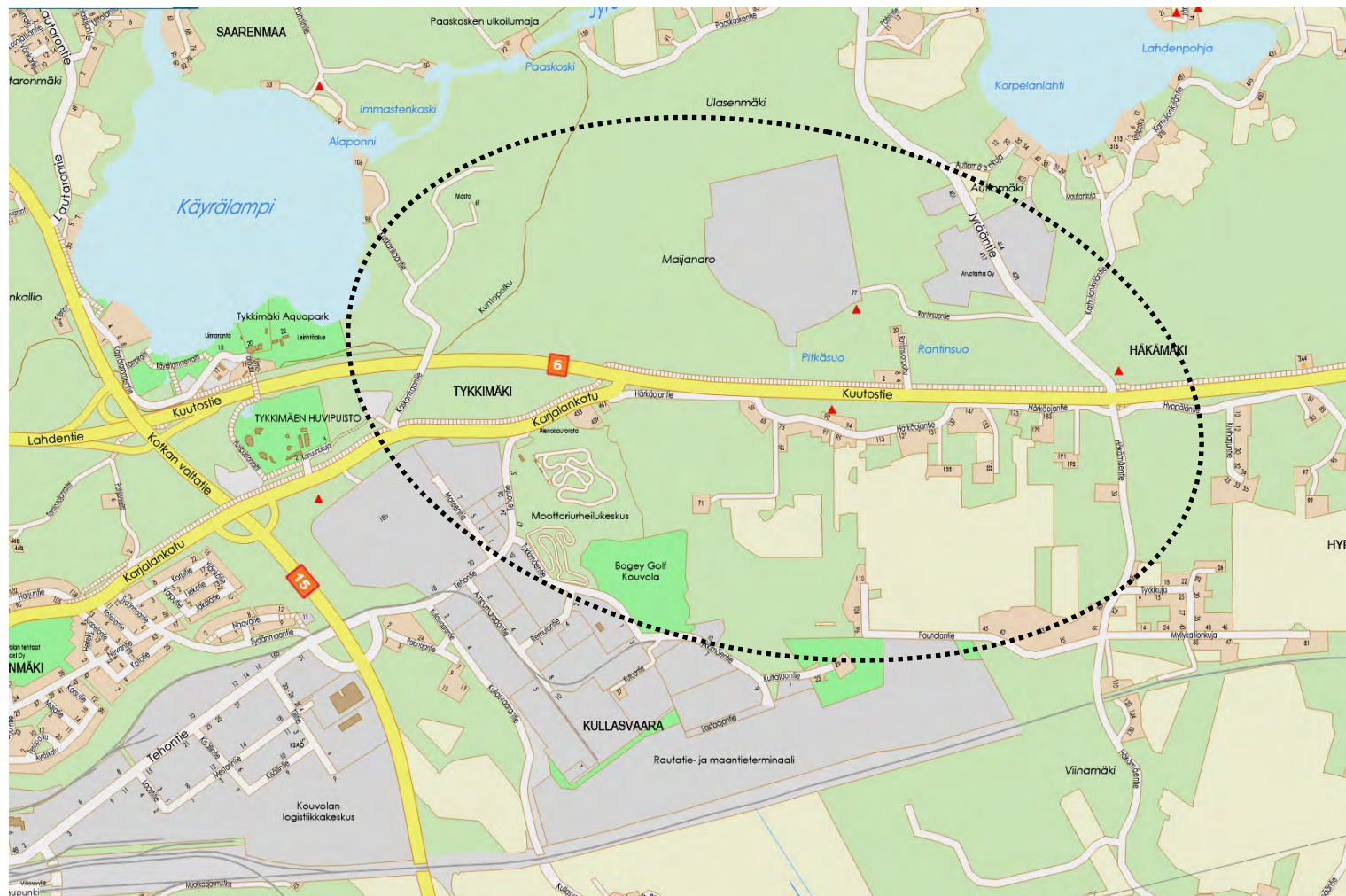
SELVITYKSEN PERUSTIEDOT

Selvitysalue sijaitsee Kouvolassa ydin-
keskustan itäpuolella valtatie kuuden
pohjois- ja eteläpuolella. Selvitysalue-
en laajuus on noin kuusi neliökilo-
metriä.

Selvitysalueelle ollaan parhaillaan laa-
timassa osayleiskaavaa ja on ilmennyt
tarve erilliselle maisemaselvitykselle.
Alueen eri hankkeisiin ja kaavoihin
liittyn on viimeisen 15 vuoden aikana
tehty lukuisia maisemaselvityksiä ,
mutta ne eivät sellaisenaan sovellu
hyödynnettäväksi Kullasvaara-
Tykkimäki osayleiskaavan taustaselvi-
tyksenä.

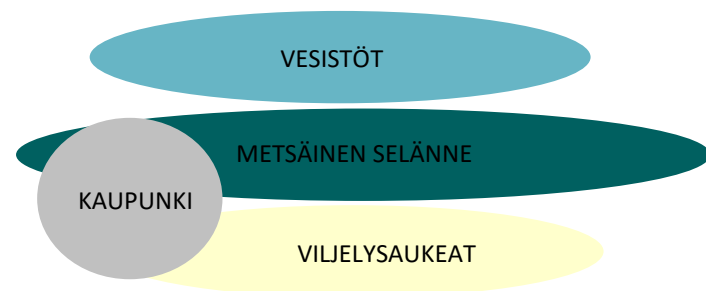
Selvitys on laadittu Kouvolan kaupun-
gin kaupunkisuunnitteluyksikössä ja
siitä on vastannut maisema-arkkitehti
MARK Kaisa Niilo-Rämä.

Selvitys on laadittu pääosin kartta- ja
paikkatietomateriaalin avulla, mutta se
on sisältänyt myös muutamia maasto-
käyntejä maiseman ja siihen liittyvien
tulevien muutosten kannalta olennai-
sille osa-alueille. Selvityksessä on myös
hyödynnetty aiemman Käyrälammen
kehittämissuunnitelmaan liittyvän asu-
kaskyselyn tuloksia.

Osayleiskaavan likimääräinen raja on merkitty karttaan pisteiviivalla.

MAISEMAN YLEISKUVAUS

Vasemalla ortoilmakuva selvitysalueesta sekä osayleiskaavan likimääräinen raja. (Kouvola kaupunki)

Yllä selvitysalueen sijoittuminen maisemamaakuntajaksossa (Suomen ympäristökeskus).

Selvitysalue sijaitsee maisemamaakuntajaksossa Itäisen järvi-Suomen ja Eteläisen rantamaan rajakohdassa. Itäisen järvi-Suomen (4) osalta selvitysalueen pohjoisosa sijaitsee Lounais-Savon järvisuolan alaluokassa (4.1). Eteläisen rantamaan maisemamaakunnan (1) alajaksossa selvitysalueen eteläosa kuuluu Kaakkoiseen viljelyseutuun (1.2).

Selvitysalueen suurmaisema koostuu neljästä peruselementistä; itä-länsisuuntaisesta metsäisestä selänteestä (I Salpausselkä), sen pohjoispuoleisista vesistöistä, eteläpuoleisista viljelysaukeista ja länsipuoleisesta rakennetusta kaupunkiympäristöstä.

Selänteen päällä kulkeva valtatie 6 jakaa selvitysalueen selkeästi kahteen osaan, joissa molemmissa ihmisen maisemaa muokkaava vaikutus on ollut merkittävä. Eteläpuolella maisema koostuu kulttuurimaisemasta ja logistiikka-alueesta ja pohjoispuolella taajamamaisemasta, jonka keskellä on laajoja luonnonmaisemaa rikkovia maankäyttöalueita, maisemavaurioita. Kaupunkimaisemaa alueella voi tarkastella ainoastaan vesistöjen ja viljelysaukeiden reunalla.

MAISEMARAKENNE

MAA- JA KALLIOPERÄ

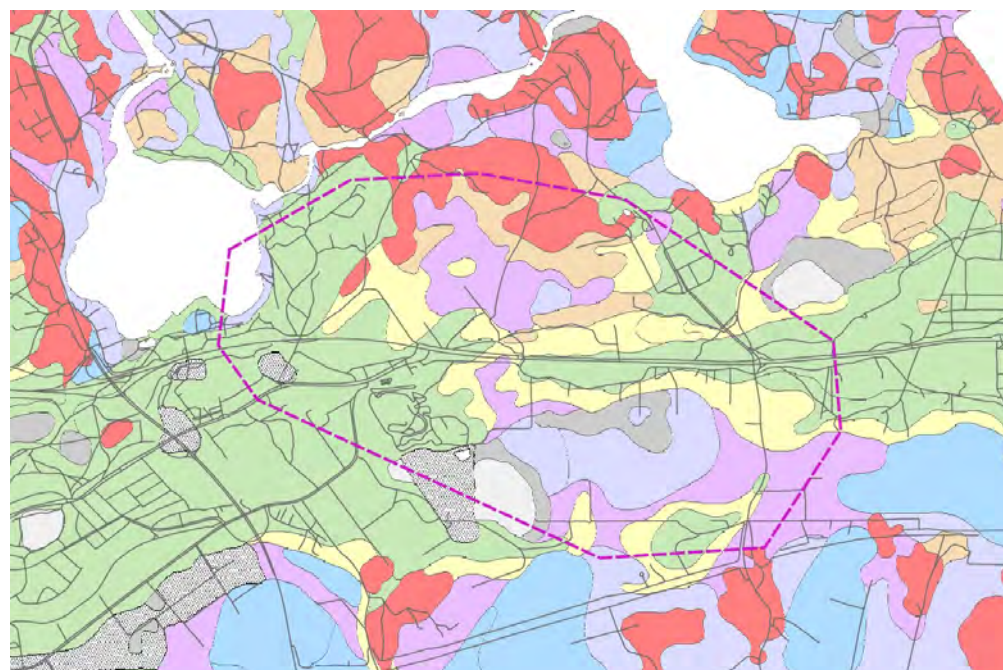
Selvitysalueen maaperä koostuu hyvin erilaisista maalajeista. Alueen runkona toimii Salpausselkä. Maalajit ovatkin tyypillisiä jääkauden muovaamille reu-
namuodostumille.

Alueen pohjoisosa on kalliota, hiekka- ja soramoreenia sekä hienoa hiettaa. Länsi-, keski- ja itäosa ovat puolestaan hiekkaa ja karkeaa hiettaa. Eteläosassa puolestaan maalajien raekoko pienenee ja alueen maaperä koostuu hiedasta, hiesusta ja turpeesta.

Vanhan kaatopaikan ja maa-aineksen ottoalueiden alueilla maaperä ei ole luonnontilaista, vaan se koostuu erilaisista läjitetyistä maakerroksista.

Alue kuuluu Etelä-Suomen rapakivi-graniittialueeseen, jonka kivilajit koostuvat rapakivestä ja anortosiitista.

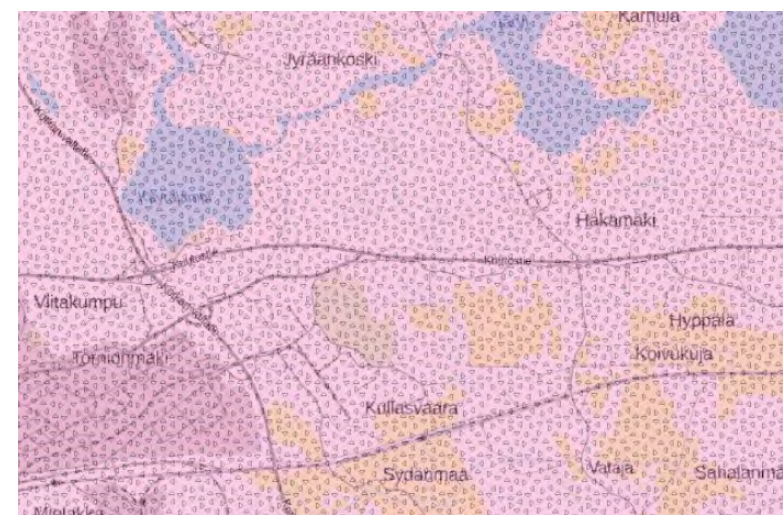
Maaperän rakennettavuus on pääosin hyvää. Ainoastaan kaakkoisosan hienojakoisten maalajien alueella rakennettavuus ilman massanvaihtoja on keskinkertaista. Viljavuudeltaan alueen maaperä on karua pois lukien kaakkoisosan hienojakokoisten maalajien alue.

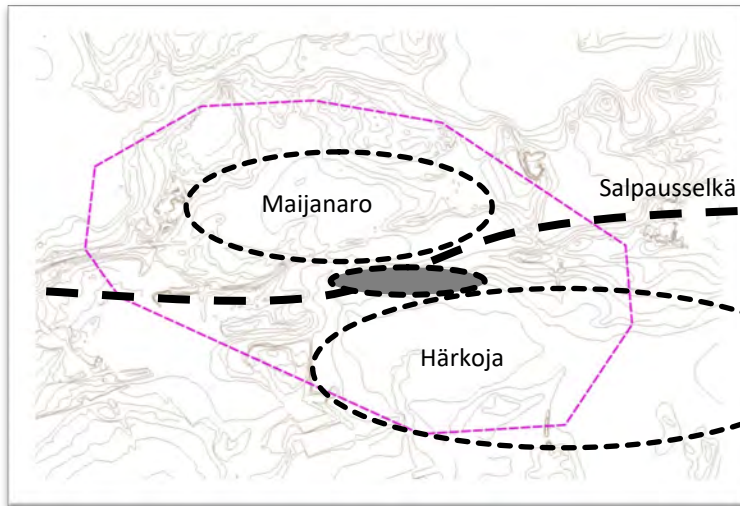
Ylinnä selvitysalueen maaperäkartta. (GTK)

Alinna selvitysalueen kallioperä. (GTK)

Kalliomaa, maaperite enintään 1 m (yleensä moreenia) (Ka)
Rapakallio (RpKa)
Rakka (RaKa)
Lohkareita (Lo)
Kiviä (Ki)
Hiekkamoreeni (Mr), Soramoreeni (SrMr)
Hienoinenmoreeni (HMr)
Sora (Sr)
Hiekka (Hk)
liejuinen Hiekka, humuspitoisuus 2-6 % (LjHk)
karkea Hietä (KHt)
liejuinen Hietä (karkea), humuspitoisuus 2-6 % (LjHt)
hieno Hietä (HHt)
liejuinen hieno Hietä, humuspitoisuus 2-6 % (LjHHt)
Hiesu (Hs)
Liejuhiesu, humuspitoisuus 2-6 % (LjHs)
Savi (Sa)
Liejusavi, humuspitoisuus 2-6 % (LjSa)
Lieju, humuspitoisuus yli 6 % (Lj)
Rahkaturve (St)
Saraturve (St)
Turvetuotantoalue (Tu)
Täytemaa (Ta)
Kartoittamaton (O)
Vesi (Ve)

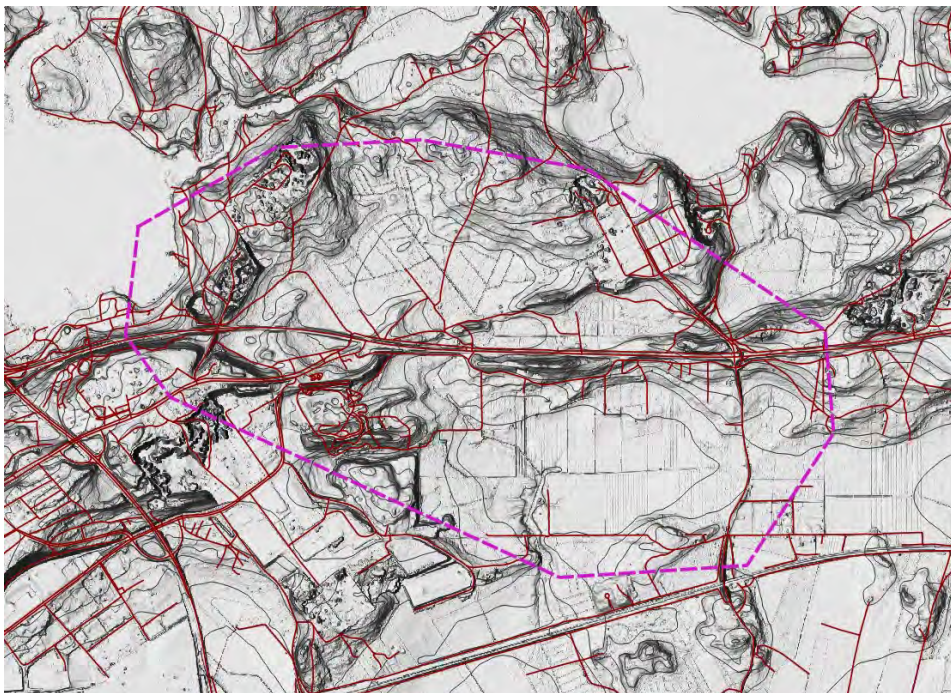

TOPOGRAFIA

Ylinnä laaksojen ja selänteiden pelkistys.

Alinna selvitysalueen korkeussuhteet ja rinteiden jyrkkyydet. (GTK)

Selvitysalueen pinnanmuodot vaihtelevat sen sisällä melko paljon. Itä-länsisuuntainen I Salpausselkä muodostaa yhtenäisen muuta aluetta korkeamman selännealueen. Toisen korkean alueen muodostavat pohjoisalueen kallioalueet, joiden pohjoisreunat ovat paikoin hyvinkin jyrkkiä. Myös alueen etelälaidalla on korkeita mäkiä, joista golfkentän alue on entistä kaatopaikkaa ja moottoriradan alue entistä soranottoaluetta. Näiden korkeiden maastonkohtien väliin jää kaksi allasmaista alavaa laaksoaluetta. Selvitysalueen pohjoispuolella alava alue muodostaa Maijanaron suoalueen ja eteläpuolella Härkojan peltoalueet, jotka jatkuvat itään kohti Hyppälää.

Alueen korkeimmat kohdat sijaitsevat selvitysalueen keskellä ja luoteisosassa, ja ne kohoavat yli 90 metriin merenpinnasta. Matalimmat alueet selvitysalueen pohjoisosassa ovat noin +75 metrissä ja eteläosassa + 65 metrissä merenpinnasta. Keskellä aluetta on kapea pienempi selänne valtatie 6:n ja Härkäojantien välissä.

Alueen maankäyttö on muovannut korkeussuhteita paikoin merkittävästi.

ti. Vanhoja karttoja tarkasteltaessa selviää, että Käyrälammen itäpuolella oleva Kaskaankaan alueen huippu on ennen louhintaa ollut +99 metrin korkeudella merenpinnasta. Jo 60-luvulla on Salpausselän rinteiden hiekkaa kaivettu Tykkimäessä eli alueen länsiosassa, mikä on osaltaan muuttanut alueen korkeussuhteita.

VESIOLOSUHTEET JA PIENILMASTO

Selvitysalue on osittain pohjavesialuetta. Alueen itäosa kuuluu Utin pohjavesialueeseen ja länsiosa Tornionmäen pohjavesialueeseen. Molemmat alueet on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi pohjavesialueiksi, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maa-ekosysteemi on suoraan riippuvainen.

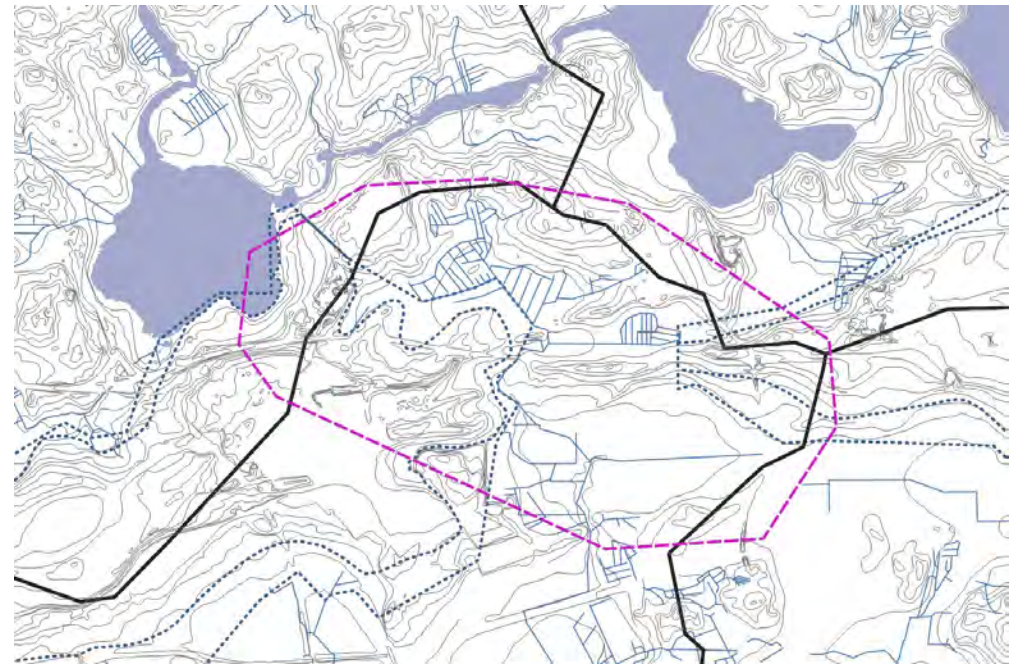
Pintavesien osalta selvitysalue sijoittuu neljän eri valuma-alueen alueelle. Pääosa alueesta kuuluu kuitenkin yhteen valuma-alueeseen, jonka valumasuunta on lounas. Pohjoisosan vedet pintavedet laskevat käytännössä yhden laskuojan kautta Salpausselän eteläpuolelle selvitysalueen keskellä voimajohtolinjan kohdalla. Selvitysalueen pohjoisosan kosteikkoalueet (Maijanaro, Lassinpelto, Pitkäsuo ja Rantinsuo) on pitkäsuota lukuun ottamatta ojitettu.

Selvitysalueen pohjoisosassa sijaitsevat Kymijoen päävesistöön kuuluvat Käyrälampi, Jyräänjoki ja Karhulanjärvi. Käyrälampi kuuluu Lappalanjärven vesistöön ja se on tyypiltään hyvin lyhytviipymäinen järvi. Karhulanjärvi

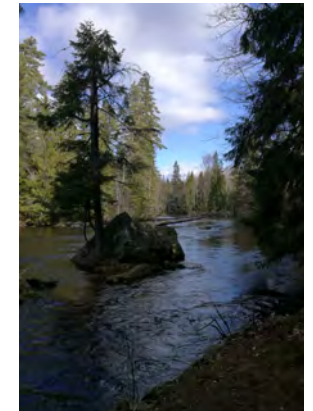
kuuluu Rapojärven vesistöön ja se on tyypiltään karu ja lyhytviipymäinen järvi. Kaikki kolme ovat osa Väli-väylän vesistöreitistä.

Selänteen etelärinteessä on paljon paineellisen pohjaveden muodostamia lähteitä etenkin selvitysalueen itäpuolella. Ainoa osayleiskaavan sisäpuolella oleva Maanmittauslaitoksen maastokarttaan merkitty lähde sijaitsee valtatie 6:n ja Karjalankadun liittymän länsipuolella.

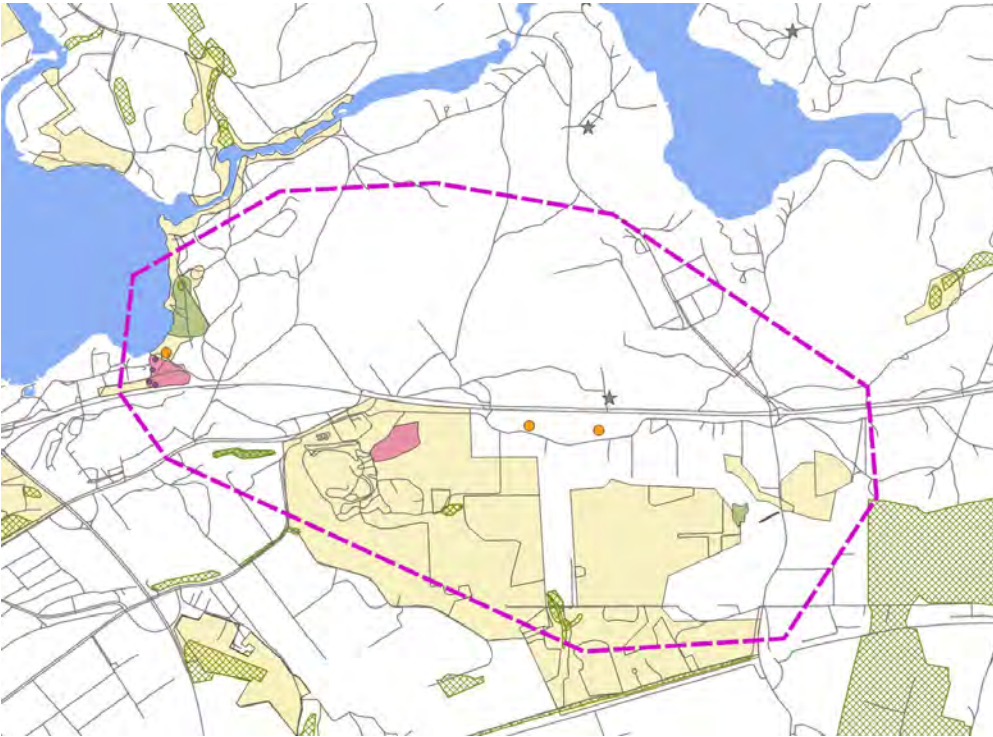
Alueen pienilmasto on sen pohjoisosassa eteläosaa lämpimämpi. Salpausselän hiekkainen maaperä varastoi lämpöä ja tuottaa lämmintä pienilmastoa etenkin etelärinteessä. Selvitysalueen eteläosan hienojakoista maalajia olevat peltoaukeat ovat puolestaan viileitä. Pohjoisreunalla olevien vesistöjen vaikutus pienilmastoon tuntuu etenkin keväisin ja syksyisin veden lämmitessä ja jäähtyessä ilmaa hitaammin. Selänteen jyrkät pohjoisrinteet ovat myös varjoisia ja siten muuta aluetta viileämpiä.

Yllä olevassa kartassa ulompi pohjavesialuetta kuvaava pisteviiva tarkoittaa pohjavesialueen rajaa ja sisempi pohjaveden muodostumisalueen rajaa. Alla kuva Maijanaron maa-aineksen varastointipaikan hulevesijärjestelystä ja Jyräänjoen kivikkoisesta jokimaisemasta.

KASVILLISUUS JA LUONTOARVOT

Yllä olevassa kartassa on esitetty selvitysalueen arvokkaat luontokohteet.

Alla vasemmalla kuva alueelle tyypillisestä mustikkatyyppin kangasmetsästä ja oikealla kuva Käyrälammen itäpuolisesta kuusikosta.

Alueelle on tehty erillisiä luontoselvityksiä, joten tässä selvityksessä alueen luontoa ja kasvillisuutta käsitellään yleispiirteisesti.

Selvitysalue kuuluu eteläboreaaliseen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen (2) ja tarkemmin vuokkovyöhykkeeseen eli lounaismaahan (2a). Alue sijoittuu lähelle vyöhykkeen itärajaa.

Suokasvillisuuden osalta selvitysalue kuuluu kilpikeitaiden eli konsentristen kermikeitaiden alueeseen ja tarkemmin Etelä-Suomen kilpikeitaiden alueeseen.

Alueen keskiosassa kasvillisuus on Salpausselän reunamuodostuman laki-osalle tyypillistä kuivaa kangasmetsää. Alueen eteläosassa olevilla viljely-alueilla kasvillisuus on tyypillistä viljelylajistoa. Valtatie 6:n pohjoispuolella on joitakin suoalueita, joiden kasvillisuus on selkeästi rehevämpää. Alueen metsien puuston ikä vaihtelee 0-80 – vuoden välillä. Sitä vanhempaa puustoa on laajempina alueina vain alueen keskiosassa kasvihuoneiden, Majanaron ja vt 6:n välisellä alueella.

Alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, mutta kylläkin pinta-alaltaan suhteellisen pieniä arvokkaita

elinympäristöjä. Alueen eteläosassa, kaavaluonnoksen rajauksen ulkopuolella, sijaitsee lähdelehtokorven, lähdeikön, puron ja noron muodostama kokonaisuus. Lisäksi edellisestä länteen sijaitsee lähteikkö ja vielä länteen paahderinne.

Selvitysalueella on useita uhanalaisten lajien elinympäristöjä, jotka liittyvät lähinnä lepakoihin ja liito-oraviin. Lisäksi alueelta on löydetty uhanalaisia / harvinaisia kasvilajeja, kuten kangasajuruohoa ja kangasvuokkoja.

Merkittävimmät luonnon arvoalueet sijaitsevat Käyrälammen ja Jyräänjoen rannoilla ja moottoriradan ympäristössä sekä Häkämäentien ja valtatie 6:n välisellä alueella.

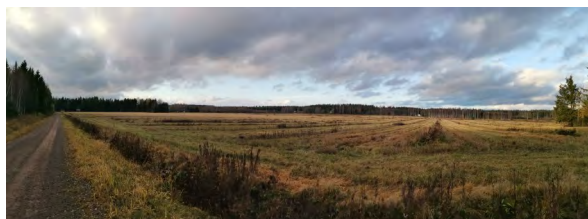
MAISEMAKUVA JA MAANKÄYTTÖ

Selvitysalueen maisemakuva on melko monotoninen. Selvitysalueen avoimet alueet koostuvat pohjoisosan vesialueiden lisäksi eteläosan yhtenäisistä viljelyaukeista (1), pohjoisosan Maijanaron maa-aineisten varastointipaikasta (2) ja louhoksesta (3) sekä länsiosan moottoriradoista (4) ja golf-kentästä (5) sekä logistiikka-alueen rakenteilla olevasta laajennuksesta (6). Muuten alue on puoliavointa tai sulkeutunutta metsää. Alueen halkaisee etelä-pohjoissuuntainen voima-johtolinja, joka louhoksen, vanhojen sorakuoppien, Maijanaron maanvarastointipaikan, moottoriradan ja logistiikka-alueen laajennuksen ohella muodostaa maisemavaurion.

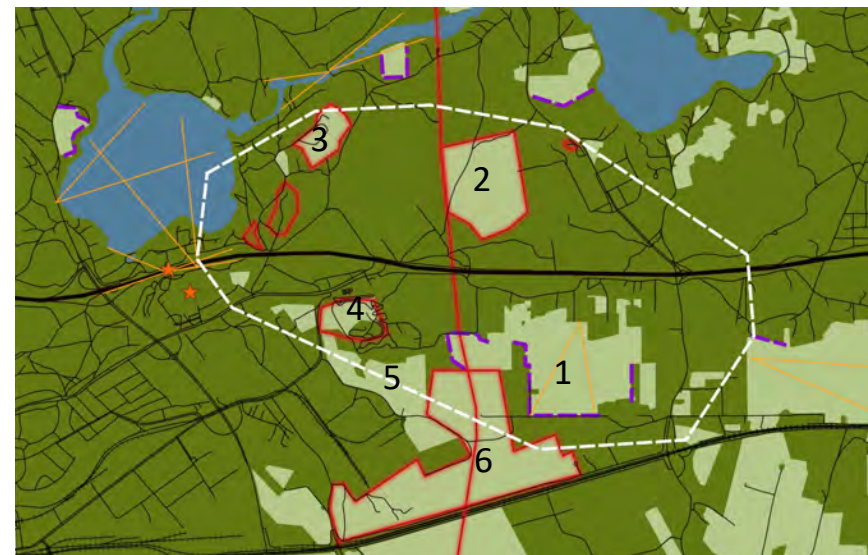
Alueella ei ole selkeitä maamerkkejä Tykkimäen huvipuistolaitteita ja valtatie 6:n ylittävää Aurinkosiltaa lukuun ottamatta. Laajempia laadullisesti merkittäviä näkymiä avautuu ainoastaan Käyrälammen ja Jyräänjoen rannoilta ja Härkojan / Hyppälän peltoaukeilta. Tärkeitä avoimien alueiden rajoja on peltoaukeiden etelälaidoilla.

Alueen maankäyttö on vaihtelevaa ja rikkonaista. Maatalousalueet sijoittuvat alueen eteläosaan. Härkäojantien eteläpuolella on rivikylämäistä asutusta peltojen pohjoisreunassa. Muuten

alueen asutus keskittyy sen kaakkoisosaan peltojen väliselle alueelle. Alueen lounaisosassa on teollisuusmaisemaa, joka muodostuu logistiikka-alueesta (a) että moottoriradoista (b) ja golf-kentästä (c). Alueen luoteisosassa on vanha maa-aineksien ottoalue (d) sekä toiminnassa oleva louhos (e). Lisäksi alueen pohjoisosassa on Maijanaron maa-ainesten varastointipaikka (f) ja vanha puutarha-alue kasvihuoneineen (g). Valtatie 6 ja Karjalan rata halkaisevat alueen muodostamalla maisemaan selkeät ja suorat liikennekäytävät, liikennemaisemat.

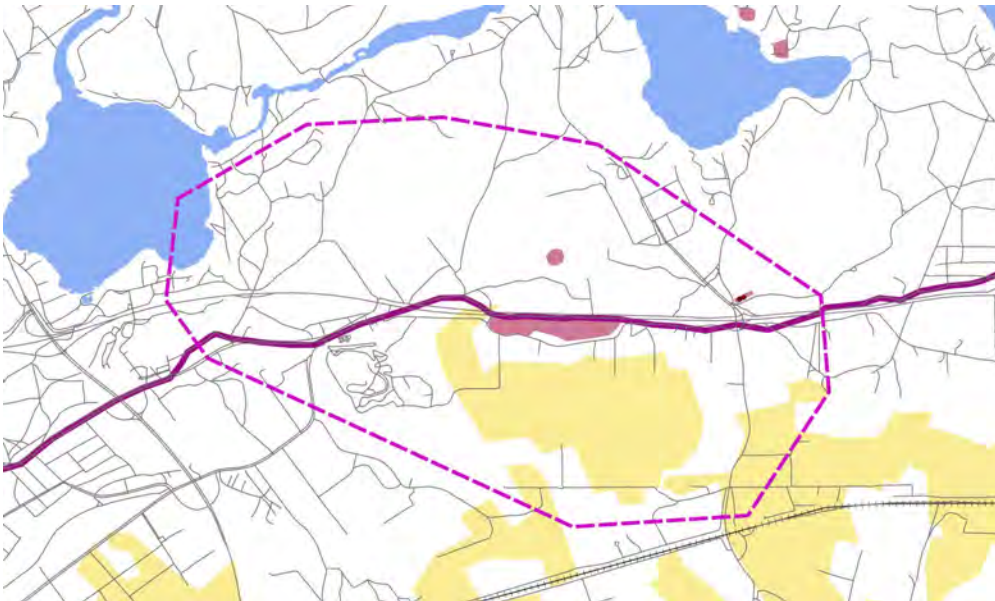
Ylinnä näkymä Härkojan peltoaukeilta etelästä pohjoiseen. Alinna näkymä huvipuiston ja uimarannan väliseltä Aurinkosiltalta Valtatie 6:ta itään.

Ylinnä alueen maisemakuvan peruselementit ja alinna alueen pääpiirteinen maankäyttö.

MAISEMAN HISTORIA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖT

ARVOKOhteet

Alueen maiseman perusrunko on muodostunut jääkauden loppuvaiheessa jäätikön sulamisen pysähtyttyä ja ilmaston viilenneettä nopeasti noin 12 250-12 050 vuotta sitten. Jään sulamisen pysähtyminen muodosti selvitysalueen kohdalle hiekasta, savesta ja sorasta koostuvan reunamuodostuman, ensimmäisen Salpausselän. Vesistöt muodostuivat pääasiassa Salpausselän pohjoispuolelle ja eteläpuoli jäi vielä pitkäksi aikaa merenpohjakasi, joka myöhemmin osoittautui hyväksi viljelysmaaksi.

Ylinen Viipurintie syntyi selvitysalueen keskelle ja se johti Hämeenlinnasta Viipurin linnaan. Tie mainitaan jo Kusta Vaasan aikana vuosina 1555-1556 laaditussa luettelossa.

Alueella oli Senaatin karttojen (1870-1907) mukaan 1900-luvun vaihteessa jo muutamia taloja ja melko laajoja pelto- ja niittyaukeita. Riihimäki-Pietarin rata valmistui selvitysalueen eteläpuolelle vuonna 1870.

Muinaisjäännösrekisterin mukaan selvitysalueella sijaitsee muutamia muinaisjäännöksiä. Härkäojantien ja valtatie 6:n välissä on Utti Salmela niminen historiallisen ajan taistelupaikka. Kohde koostuu Kustaan sodan (1788 – 1790) aikaisesta taistelupaikasta ja sotaväen leirialueesta sekä ensimmäisen maailmansodan aikaisesta puolustusasemasta.

Valtatie 6:n pohjoispuolella on Pitkäsuo niminen II maailmansodan aikainen puolustusvarustus.

Jyrääntien ja valtatie 6:n risteyksen koillispuolella on Häkämäki niminen modernin ajan muinaismuistokohde. Kohteessa on ainakin kaksi ilmeisesti toisen maailmansodan aikaista romahtanutta suojahuonetta.

Selvitysalueella ei ole vanhoja talon-/kyläpaikkoja, mutta senaatin kartastossa olevat viljelysaukeat ulottuvat myös sen alueelle. Alueen eteläosassa olevat nykyiset pellot ovat olleet viljelyskäytössä jo 1900-luvun vaihteessa. Suurin osa tosin puustoisena laidunmaana / niittynä.

MAISEMAN HISTORIA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖT

MUUTOKSET MAISEMASSA

Valtatiet 6 ja 15

Valtatie 15 oli aikoinaan kantatie 60, joka kulki Haminasta Sippolan kautta Kouvolaan. Tie päättyi valtatie 6:n Tykkimäessä ja vasta 1970-luvulla Käyrälammen länsipuolelle (katkoviiva) rakennettiin valtatieyhteys Kouvolaan Mikkelin johtavaan tiehen (kantatie 370- valtatie 15).

Valtatie 6:n linjaus seurasi vanhaa Ylinen Viipurintien linjausta aina 1970-luvulle saakka. Vuonna 1978 valmistui Tykkimäen kohdalta länteen rakennettu ohitustie (pistekatkoviiva), joka oli linjattu lähelle Käyrälammen etelärantaa kiertäen maaston korkein kohta, Tykkimäki.

Louhos

Selvitysalueen luoteisosassa Kaskankaalalla sijaitsee laaja maa-aineksen ottoalue (1), jossa louhitaan kalliota ja läjitetään ylijäämämaita. Maa-aineksen otto on alkanut alueella jo ennen 1980-lukua ja jatkuu edelleen.

Soranottoalueesta logistiikka-alueeksi

Soranottoa on tehty selvitysalueella pienimuotoisesti varmasti niin kauan, kuin ihminen on alueella pysyvästi asunut. Laajemmin soranottoa on kuitenkin tehty jo ainakin 1960-luvun alussa Tykkimä-

en alueella (2). Karjalankadun pohjoispuolella alueet olivat melko pieniä, ja nykyään niistä erottuu maisemassa vain Käyrälammen itäpuolella oleva maisemoimaton alue. Eniten soranotto näkyy Karjalankadun eteläpuolella, jossa sitä harjoitetaan yhä sekä moottoriradan alueella, myös itse rata on muuttanut maisemaa merkittävästi.

Kaatopaikasta golfkentäksi

Vuonna 1958 perustettu Sammalsuon kaatopaikka (3) näkyy jo tekstinä vuoden 1965 peruskartassa. Vuoden 1980 kartassa se näkyy jo merkittävän kokoisena alueena. Kaatopaikkatoiminnan päätyttyä 1998 alue on maisemoitu ja muutettu golfkentäksi.

Maa-ainesten varastointipaikka

Maijanaron suoalueelle perustettiin 2010-luvun puolivälissä maa-aineksen varastointipaikka (4). Aiemmin metsää ollut alue on nykyisin avoin kenttä, jossa välivarastoidaan erilaisia maa-aineksia ja purkujätettä.

Voimajohtolinja

Selvitysalueen läpi kulkee etelä-pohjoissuuntainen voimajohtolinja (yhtenäinen viiva). Linja on rakennettu vuosien 1965 ja 1980 välisenä aikana.

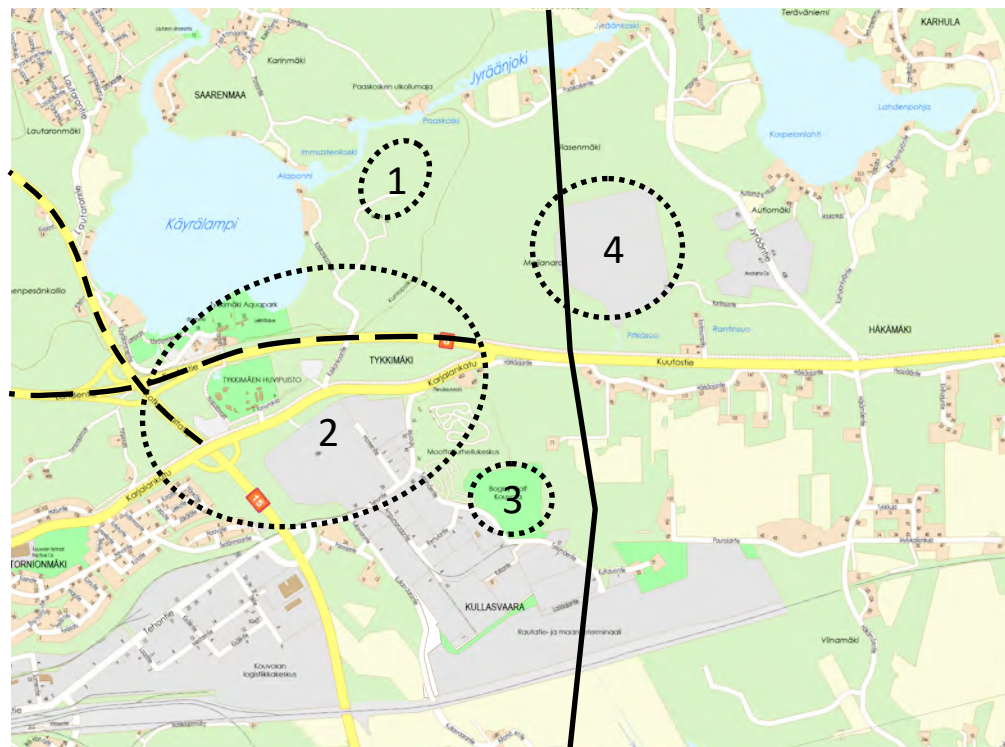
Ylinnä: Näkymä Maijanaron maa-aineksen varastointipaikalta (4).

Keskellä: Näkymä entisen kaatopaikan päälle rakennetusta golfkentästä (3).

Alinna: Näkymä alueen luoteisosan louhoksesta (1).

SINI-VIHERAKENNE JA EKOSYSTEEMIPALVELUT

Tuotantopalvelut	Säätely- ja ylläpitopalvelut	Kulttuuriset ESP
Puhdas vesi (juoma- ja käyttövesi)	Virtausten säätely (mm. eroosion säätely, maa-ainesten pidätys, sedimentaatio, hydrologinen kierto, tulvasuojelu, lämpötilaerojen säätely)	Luonnon virkistyskäyttö, mökkeily
Luonnon kasvit ja niistä saadut tuotteet (puutavara, marjat, sienet)	Elämänkierron ylläpito, elinympäristöjen ja geenivarantojen suojeleminen	Luonnon tarkkailu ja valokuvaus
Luonnon eläimet (riista, kalat, ravut)	Eliöstön puhdistava vaikutus	Tutkimus, opetus, historialliset paikat, kulttuurimaisemat
Bioenergia	Ekosysteemien puhdistava vaikutus	Symboliset eläimet ja kasvit sekä paikat (luonnonmuistomerkit)
Maataloustuotanto (kasvit, eläimet)	Vesiolot	Uhanalaiset kasvit, eläimet ja habitaatit
Kasveista ja eläimistä saadut materiaalit ja geenivarannot	Tuholaisten ja tautien kontrollointi Maan muodostuminen ja koostumus (rapautuminen, hajottaminen, typensitominen, ravinteiden kierto) Ilmakehän koostumus ja ilmastonsäätely (hiilen sidonta, kasvihuonekaasujen vähentäminen, pienilmasto)	

Sini-viherrakenne on monitoimisista kasvullisista sekä vesialueista muodostuva verkosto, joka tarjoaa ja ylläpitää useita ekosysteemipalveluita eli luonnosta saatavia hyötyjä.

Maankäytön suunnittelussa tulisi huomioida viheralueiden riittävä määrä ja kytkeytyneisyys ja tukeksien kaupunkien ekosysteemipalvelujen tuotantoa ja lieventää maankäytön kielteisiä vaikutuksia ekosysteemipalveluiden tuotantoon, luonnon monimuotoisuuteen ja elinympäristöjen pirstoutumiseen. Viherrakenne tulisi huomioida suunnittelussa toiminnallisena kokonaisuutena yli hallinnollisten rajojen ja eri mittakaavatasoilla.

Ekosysteemipalvelut voidaan jakaa neljään luokkaan: tuotanto-, ylläpito-, säätely-, ja kulttuuripalveluihin. Ekosysteemipalvelut ovat kiinteässä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa ja siksi muutos yhdessä vaikuttaa myös usein muihin.

Selvitysalue tarjoaa nykyisellään useita eri ekosysteemipalveluita, jotka

menetetään maankäytön muuttuessa suunnitellusti logistiikka-alueeksi. Näitä hyödykkeitä ja palveluja on vaikea tuottaa jälkeensä vihreän infrastruktuurin keinoin eikä siihen todennäköisesti ole myöskään mahdollisuuksia.

Selvitysalueen ekosysteemipalvelut on kuvattu viereisessä taulukossa. Taulukon solujen sävyn tummuus, kertoo kunkin ekosysteemipalvelun merkittävyydestä alueella niiltä osin, kun arviota on tässä selvityksessä pystytty tekemään.

Kulttuuristen palvelujen osalta tärkeimmät selvitysalueen osa-alueet ovat kaakkoisosan maanviljelysalue, keskiosan kulttuuriympäristö ja länsi- ja pohjoisosan virkistysalueet.

Säätely- ja ylläpitopalvelujen sekä tuotantopalvelujen osalta koko alue on yhtä merkityksellinen pois lukien ne alueet, joilla ekosysteemit on jo tuhouttu, kuten esimerkiksi louhos, puutarha, logistiikka-alue.

MAISEMAN MUUTOSHERKKYYS JA SUOSITUKSET MAANKÄYTÖN MUUTOKSILLE

Maiseman muutosherkkydellä kuvataan maiseman sietokykyä muutoksille ja muutosten suuruudelle. Muutoksille herkässä maisemassa pienikin muutos voi olla merkittävä, kun taas toisen tyyppisessä maisemassa suuretkaan muutokset eivät vaikuta alueen maisemaan merkittävästi.

Avoimet alueet ovat lähtökohtaisesti herkimpiä maisemassa tapahtuville muutoksille. Muutosherkkyteen kuitenkin vaikuttaa avoimen alueen suuruus ja sen rajautuminen. Pienipiirteinen maisema kestää paremmin pienimittakaavaisia muutoksia, vaikka niitä tapahtuisi runsaamminkin. Monotoninen ja selkeä maisema kesää taas paremmin suurimittakaavaista rakentamisesta.

Selvitysalueen metsät osat ovat pääosin tyypillistä talousmetsänä hoidettavaa kangasmetsää, joka kestää maankäytön muutoksia hyvin. Alueen viljelysaukeat eivät ole poikkeuksellisen laajoja eikä niiden yhteydessä ole arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

Selvitysalueen maiseman muutosherkimät alueet sijaitsevat sen pohjoisosassa lähellä vesistöä. Erämaamainen rantamaisema on hyvin herkkää, eikä se kestä oikeastaan minkäänlaisia muutoksia ilman merkittäviä vaikutuksia. Maankäytön muutosten ulkopuolelle jätettävän rantavyöhyk-

keen tulisi ulottua ainakin alueen pohjoisosan korkeimpiin maastonkohtiin saakka, jolloin vesistöön aukeava maisema säilyisi nykyisellään.

Keskiosan muinaismuistoalue on eräänlainen miniselänne laajemman selänteen päällä. Sen maisemallinen arvo yhdessä alueen kulttuurihistoriallisen arvon ja luontoarvojen kanssa tekee alueesta muutosherkän ja se tulisi jättää maankäytön muutosten ulkopuolelle kokonaisuudessaan.

Selvitysalueen keskellä olevat viljelysaukeat ovat avoimia maisematiloja, mutta niiden muodostama alue ei ole kovin suuri. Alue rajautuu metsiin ja puustoihin pihoihin selkeästi. Rakennuskanta on eri aikakausilta ja se on rakennusajankohdalleen tyypillistä. Viljelysmaiseman ja siihen liittyvien rakennusten muodostamalla kulttuurimaisemakokonaisuudella ei ole siten erityisiä arvoja. Alue kestää muutoksia kohtalaisesti, mutta huonommin kuin alueen metsäiset alueet, tai alueet, joiden maankäyttö on muuttanut maisemaa jo ennestään. Alueen itälaidalla olevat Hyppälän peltoaukeat puolestaan ovat laajempia ja kulttuurimaisemarvoiltaan merkittävämpiä. Siksi ne tulisi jättää maankäytön muutosten ulkopuolelle ja niiden reunoille tulisi jättää riittävät metsäiset suojavyöhykkeet.

YHTEENVETO

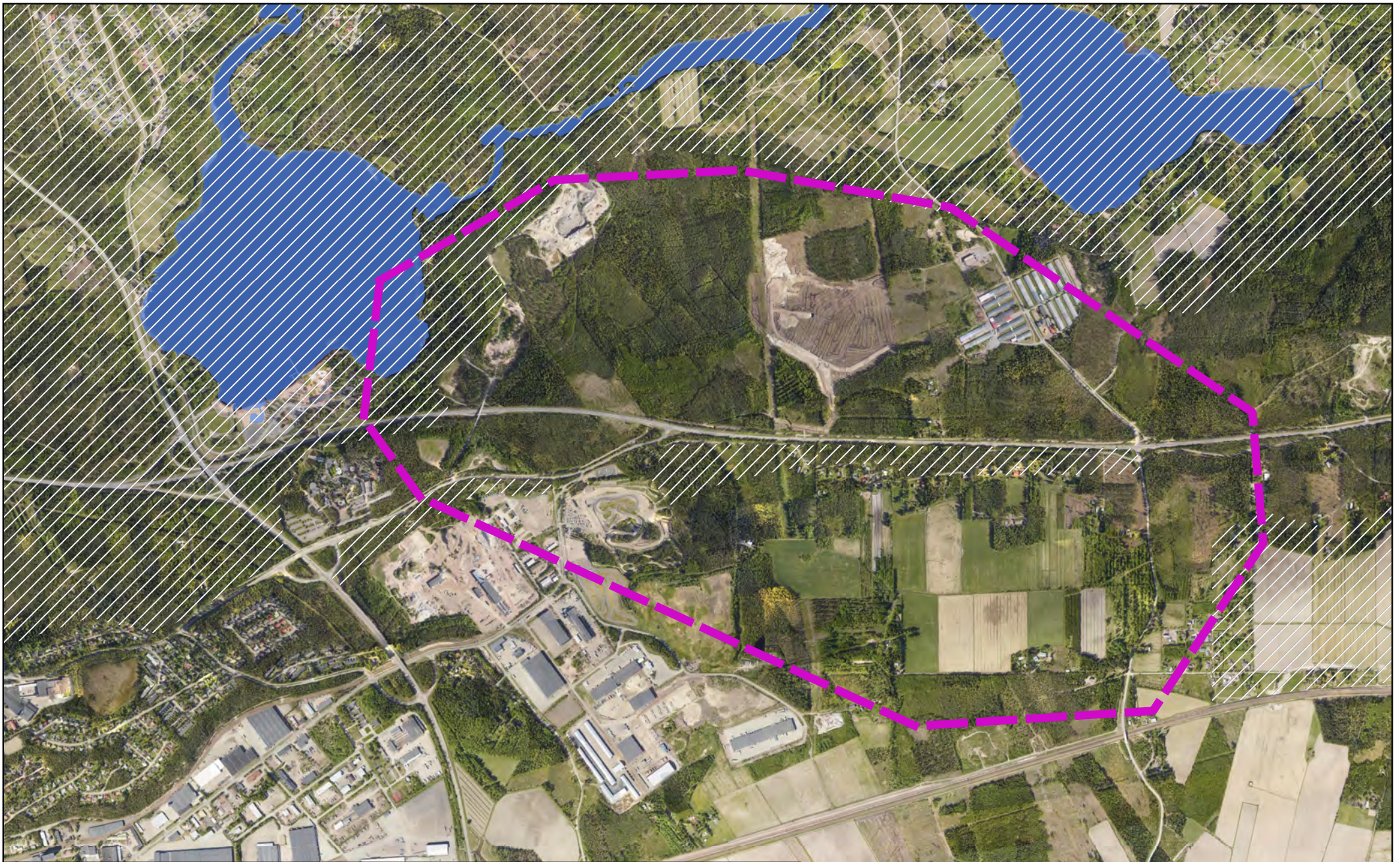
Selvitysalueen suurmaisema koostuu neljästä peruselementistä; itä-länsisuuntaisesta metsäisestä selänteestä (I Salpausselkä), sen pohjoispuoleisista vesistöistä, eteläpuoleisista viljelysaukeista ja länsipuoleisesta rakennetusta kaupunkiympäristöstä.

Selänteen päällä kulkeva valtatie 6 jakaa selvitysalueen selkeästi kahteen osaan, joissa molemmissa ihmisen maisemaa muokkaava vaikutus on ollut merkittävä. Eteläpuolella maisema koostuu kulttuurimaisemasta ja logistiikka-alueesta ja pohjoispuolella talousmetsästä, jonka keskellä on laajoja luonnonmaisemaa rikkovia maankäyttöalueita. Kaukomaisemaa alueella voi tarkastella ainoastaan vesistöjen ja viljelysaukeiden reunalla.

Alueelle ei ole runsaasti merkittäviä maisema-alueita tai kulttuuriympäristöjä. Alueen maiseman herkkyyys muutoksille on pääosin hyvä. Alueen sini-viherrakenne on selkeä ja sen tuottamien ekosysteemipalveluiden määrä ja laatu on runsas niin määrällisesti kuin monipuolisuuden osalta.

Alueen luoteisosa tulisi jättää maankäytön muutosten ulkopuolelle

riittävän laajalta alueelta, jotta sen maisemalliset arvot ja virkistyskäytön mahdollisuudet voidaan turvata. Myös Härkäojantien ja valtatie 6:n välinen harjumuodostelma ja Hyppälän peltoaukeat sekä huvipuiston eteläpuolella oleva lakialue tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle.

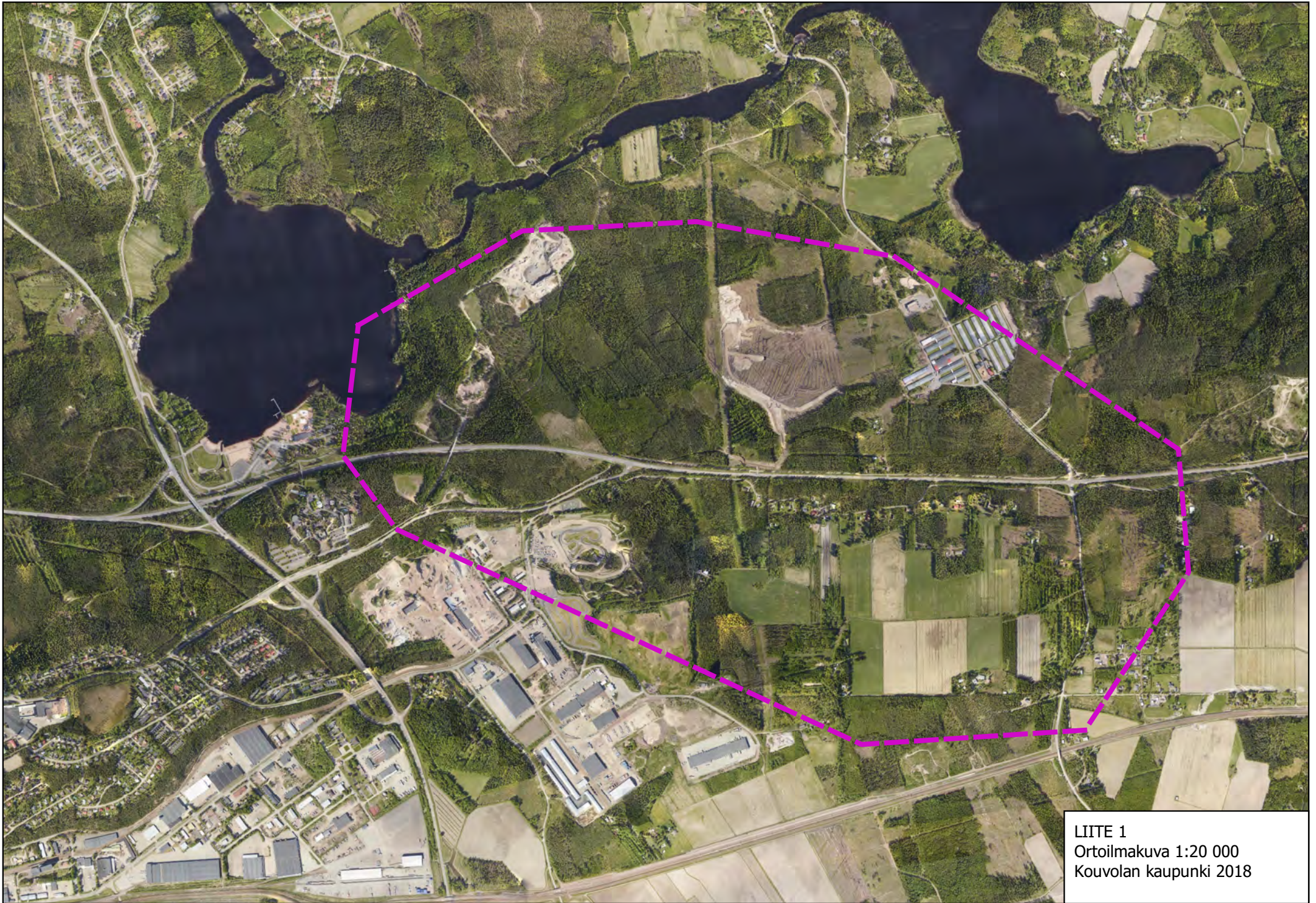
Osayleiskaavan rajaus

Merkittävien maankäytön ja maiseman muutosten ulkopuolelle jätettävät alueet

LIITE 9

Suosittukset maankäytön muutoksille 1:20 000

LIITE 1
Ortoilmakuva 1:20 000
Kouvolan kaupunki 2018

